

Д. В. Лисич, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: **О. О. Сидоренко**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет "Чернігівська політехніка", м. Чернігів, Україна

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ

Ключові слова: виробничі запаси, облік, сутність, процеси, ресурси.

Згідно з НП(С)БО 9 «Запаси», запаси це активи, які:

- утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1].

Проаналізувавши погляди сучасних науковців, можемо зазначити, що трактування сутності запасів є достатньо різноманітним. Так, наприклад, В. Сопко вважає, що «виробничі запаси – це нагромадження ресурсів, які перебувають у процесі виробництва із метою наступного продажу продукту виробництва» [2].

На думку І. Чаюнта, І. Бондар, «виробничі запаси – це матеріальні ресурси, що необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування галузі матеріального виробництва та задоволення потреб населення, які зберігаються на складах або в інших місцях з метою їх наступного використання» [3, с. 44].

Ф. Бутинець трактує виробничі запаси, як «активи, які використовуються для подальшого продажу, використання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством» [4, с. 313].

В. Лень та В. Гливенко визначають виробничі запаси як «предмети праці, приготовані для запуску у виробничий процес і складаються вони з сировини, основних та допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, тари і тарних матеріалів, запасних частин для поточного ремонту основних фондів» [5, с. 113].

На нашу думку, виробничі запаси – це здебільшого предмети праці у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів, палива, тари й тарних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення та інших матеріалів, а також засобів праці у вигляді малоцінних і швидкозношуваних предметів, які були придбані, самостійно виготовлені або отримані в обмін чи інший спосіб, та будуть використані для власного споживання на підприємстві, забезпечення матеріального чи нематеріального виробництва, в тому числі для надання послуг або виконання робіт.

Склад виробничих запасів підприємства залежить від галузі його діяльності.

Вагоме значення в управлінні виробничою діяльністю кожного суб'єкта господарювання та в контролі за зберіганням матеріальних цінностей має належним чином організований облік виробничих запасів та якісна поінформованість про їх наявність та рух.

Формування виробничих запасів викликано необхідністю забезпечення наступних процесів:

- безперервність виробничої діяльності;
- наявність необхідної кількості виробничих запасів на робочих місцях;
- необхідність резервування запасу продукції для забезпечення попиту на неї;
- забезпечення гнучкості виробництва;
- захист від коливань постачання сировини [6, с. 87].

Разом з тим, розглядаючи кожен із перерахованих процесів, необхідно пам'ятати, що підтримка запасу пов'язана з певними витратами і що великі обсяги виробничих запасів небажані. Необхідність створення великих обсягів запасів переважно зумовлена надмірно тривалими циклами постачань.

Отже, однією з основних функцій економічних служб господарських суб'єктів є забезпечення підприємства виробничими запасами.

Список використаних джерел: 1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку "Запаси": Наказ Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.99 р. 2. Добрянська М. В. Аналіз запасів виробничих підприємств і вироблення пропозицій щодо їх ефективного використання в

ринкових умовах. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.7. С. 175-180. 3. Чаюн І. Ю., Бондар І. Ю. Управління матеріало-технічним забезпеченням підприємства: Навчальний посібник. Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т. 2002. 111 с. 4. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / [Ф. Ф. Бутинець та ін.]. Житомир : ПП «Рута», 2009. 912 с. 5. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: начальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 556 с. 6. Гужавіна І. В., Кримська В. В. Проблемні аспекти обліку запасів на підприємстві. *Збірник наукових праць Донецького державного університету управління*. 2013. № 272. С. 86-91.

УДК 658

А. Є. Лоха, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: **К. В. Гнедіна**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет "Чернігівська політехніка", м. Чернігів, Україна

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ГНУЧКА НАВИЧКА В ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Ключові слова: *життєстійкість, soft skills, гнучкі навички, м'які навички, управлінські рішення.*

У сучасному світі людині, яка прагне посідати керівні посади, бути ефективним управлінцем вкрай необхідно володіти не тільки професійними навичками, а і слід звертати увагу на розвиток так званих «soft skills» (м'яких або гнучких навичок). До таких навичок належать:

- комунікаційні навички;
- тайм-менеджмент;
- емоціональний інтелект (EQ);
- навички співпраці;
- лідерські навички;
- життєстійкість та інші.

Життєстійкість являє собою систему переконань, що сформувалися в людини, про самого себе, про навколишній світ і взаємини з ним [1]. Система переконань утворює особливий профіль стійкої особистості, що містить у собі три компоненти: 1) відданість (залученість); 2) контроль; 3) виклик (прийняття ризику, готовність ризикувати) [1]. На сьогодні управлінські рішення часто приймаються в умовах невизначеності, високих ризиків, динамічних змін бізнес-середовища. Вони вимагають швидкого реагування на зміни та стійкості управлінського персоналу до стресових ситуацій. Така навичка як життєстійкість набуває особливої актуальності в умовах VUCA-світу.

Прийняття управлінських рішень - це визначальний процес управлінської діяльності, який формує напрями діяльності організації та її окремих працівників [2]. Робота з прийняття управлінських рішень вимагає від персоналу високого рівня компетентності, значних затрат часу, енергії, наявності певного досвіду, водночас вона передбачає високий рівень життєстійкості [2]. Існує 3 основні моделі прийняття управлінських рішень: класична, поведінкова та ірраціональна (таблиця 1) [2].

Таблиця 1

Основні моделі прийняття управлінських рішень [2]

Моделі прийняття управлінських рішень	Сфери застосування	Основні характеристики	Ключові поняття
Класична модель	Прийняття формалізованих рішень в умовах визначеності	Суб'єкт прийняття рішення має: – повну вихідну інформацію для прийняття управлінського рішення; – повну інформацію про всі можливі альтернативи, ймовірності їх настання та наслідки; – раціональну систему упорядкування переваг за ступенем їх важливості; – прагнення максимізувати кінцевий результат.	Раціональність